

327

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

सत्यमेव जयते

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

सोलापूर जिल्हा

१९९५-९६

23112sn
N6
248309

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन, मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

सोलापूर जिल्हा

१९९५-९६

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन, मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

दृष्टीक्षेपात जिल्हा

जिल्हा : सोलापूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	प्राकृतिक सचना			
	अ) भौगोलिक स्थान			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	17.1 ते 18.32	16.4 ते 22.1
	2) पूर्वी रेखांश	अंश	74.42 ते 76.15	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान (1992-93)		(1995)	(1992-93)
	तपमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सियस	12.1	2.6
	2) कमाल	डिग्री सेल्सियस	39.9	46.2
	3) पर्जन्य	मि. मि.	676	1635.16
	क) प्रशासनिक विभाग (1995-96)			
	1) तहसिल	संख्या	11	325
	2) पंचायत समिती	संख्या	11	238
	3) टाँडाई सस्त तालुके	संख्या	-	3 ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	11	-
	5) सहर	संख्या	10	326
	6) गावे (एकूण)	संख्या	1142	43025
	1) निर्जन	संख्या	8	2613
	2) कस्ती असलेली	संख्या	1134	40412
	7) क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	14885	307713
2	प्रशासनिक संस्था (1995-96)			
	1) पंचायत समिती	संख्या	11	238
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	12
	3) नगरपरिषदा	संख्या	9	233
	4) कटक मंडळे	संख्या	-	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	1027	27614
	6) पोलिस ठाणी (31/12/1994)	संख्या	26 (31/12/95)	893
	7) पोलिस डेट पोस्ट (31/12/1994)	संख्या	34 (31/12/95)	1455
3	लोकसंख्या (1991)			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	अकडे हजारत	2392	48234
	2) नगरी लोकसंख्या	अकडे हजारत	929	39542
	3) एकूण लोकसंख्या	अकडे हजारत	3321	78257

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
4)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अकरडे हजारांत	498	8758
5)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	15.4	11.09
6)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	अकरडे हजारांत	48	736
7)	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.5	9.27
8)	पुरुष	अकरडे हजारांत	1671	4133
9)	स्त्रिया	अकरडे हजारांत	1561	3912
10)	स्त्री-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषांसाठी स्त्रियांचे प्रमाण	934	934
11)	घनता	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	218	257
12)	साक्षरतेचे प्रमाण (1991)			
1)	एकूण	टक्केवारी	56.4	64.73
2)	पुरुष	टक्केवारी	70.1	78.60
3)	स्त्रिया	टक्केवारी	41.7	52.3
4)	राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	21	
	एकूण (अक्षरधारी)		(1995-96)	(1995-96)
1)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	1498	30758
2)	जंगल-व्याप्त क्षेत्र		32	5277
	हयांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	2.15	17.16
3)	होतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
अ)	जिगर होती वापरासाठी नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	14	1238
ब)	फडीक आणि नारायडी जायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	34	1712
क)	एकूण (अ व ब)		48	2950

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
	4) पडीक जमीनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुंथरण आणि इतर	हजार हेक्टर	38	1358
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	9	222
	3) लागवडी योग्य पडत पड जमीन	हजार हेक्टर	39	890
	5) पडीक जमीन			
	1) चालू पड	हजार हेक्टर	172	1037
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	78	1116
	6) पिकाखालील क्षेत्र			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	1091	17911
	2) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	51	3416
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	1142	21327
	7) ओलित क्षेत्र (1995-96)			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	230	2510
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	261	3278
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्न धान्य)	हजार हेक्टर	947	13275
	9) वहीत धारण जमीन अंतिम (1990-91)			
	1) दोन हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या हजारात	189	6003
	2) 2 ते 10 हेक्टर	संख्या हजारात	187	3297
	3) 10 हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या हजारात	16	170
	10) जमीन महसूल वसुली (1995-96) [सुधारीत]	लाक्ष रुपये	74	8500
	11) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	5547.52	
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	3953.62	189343
5)	पशुसंवर्धन (पशुगणना 1992)			
	1) एकूण पशुधन	संख्या हजारात	1367	36393
	2) गाई व बैल	संख्या हजारात	574	17441
	3) म्हशी व ऱ्हे	संख्या हजारात	268	5447
	4) मेंढया	संख्या हजारात		
	5) शेळया	संख्या हजारात	1007	13016
	6) कोंबडया व बदके	संख्या हजारात	2107	32187

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
6)	सहकार (1995-96) -----		(1994-95)	
	1) सहकारी संस्था	संख्या	7277	139089
	2) प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था	संख्या	922	20137
	3) प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	379	9062
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	1262	20088
	5) प्राथमिक कृषी पतसंस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	106	1497
7)	जलसिंचन (1995-96 च्या अखेर पर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र -----			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	33
	2) मध्यम प्रकल्प 1 व 2 चे लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	4 -	177 उ. ना.
	3) लघुप्रकल्पपारंप्रिक लाभक्षेत्र	संख्या	उ. ना.	1700
	4) सिंचन विहिरीखालील शिवणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	उ. ना.	1371
8)	उद्योग 1995 अखेर -----			
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	3394	31555
	2) नोंदणीकृत वाळू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चाळू कारखाने)	संख्या	2472	27438
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (1995-96)	संख्या	9 [चालू]	109
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1993-94)	हजार मॅ. टन	-	5243
	5) सर्व रूत गिरण्याची संख्या (1993-94)	संख्या	8 [कार्यरत]	268
9)	वीज (दि. 31/3/94 अखेर) -----			
	1) वीज पुरवठा केलेली शहरे व हेडी	संख्या	1144	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1134	उ. ना.
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संघ (मार्च 1996 अखेर पर्यंत)	संख्या हजारात	143	2026
	4) बसविण्यात आलेली मोटर गॅस संयंत्रे	संख्या	16517	-

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
10)	सार्वजनिक आरोग्य [1995]			
	1) रुग्णालये	संख्या	14	736
	2) दवाखाने (P. H. C. म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	32	1418
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	67	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी)	संख्या	1	161
11)	शिक्षण [1995-96]			
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2623	62202
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	489	11709
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	12	299
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	41	39
12)	माध्यमिक शिक्षण [1994-95]			
	1) कुर्यम शाळा	संख्या	531	13077
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	242	6514
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	8	200
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	31	33
13)	उच्च शिक्षण [1995-96]			
	1) संस्था	संख्या	28	1345
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	43	876
14)	अ) प्रौढ शिक्षण [1993-94]			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	140	-
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	72	-
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [1995-96]			
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	8	485
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	6	241
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	2	244

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	-	78416
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1	94
	4) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	300	23351
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मटा) व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या	6	182
			770	31416
			उ. ना.	उ. ना.
		संख्या हजारात	उ. ना.	उ. ना.
15)	परिवहन आणि दुरुव्यवस्थापन (मार्च 1993 अक्षर)			
	1) एकूण रूंदे मार्ग लांबी	कि. मी.	423.78	5461
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बारमाही	संख्या	864	28756
	ब) हंगामी	संख्या	उ. ना.	8480
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (फुटांकित)	कि. मी.	9152	153414
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि. मी.	160	2903
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि. मी.	1462	32070
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	2539	40788
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	2128	40558
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	3758	70751
16)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य रेषेवरील कुटूंबे	संख्या लाखात	-	34.34
	2) 1982-83 च्या सर्वेक्षणानुसार 1994-95 वर्षातील जुने लाभार्थी	संख्या	उ. ना.	19214
	नवीन लाभार्थी	संख्या	6812	162383
	एकूण	संख्या	6312	181597

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
17)	रोजगार निर्मिती (1994-95)			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [लाखात]	105.74	942.05
	ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम (1995-96) अखेर	मनुष्य दिवस [लाखात]	30.07	912.05
18)	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी	संख्या संख्या	- -	731 248298
19)	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना (1994-95)		[1995-96]	
	1) मागासवर्गीयांसाठी वस्तीगृहे	संख्या	9	192
	2) वस्तीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	665	12797
20)	जिल्हा नियोजन (1995-96)			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	69.39	2559.83
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	6.03	245.32
21)	नागरी पुरवठा (1995-96)			
	1) रास्त भावांची दुकाने	संख्या	1705	41879
	2) पुरविलेला एकूण साठा			
	अ) महू	हजार टन	61	960
	ब) तांदूळ	हजार टन	17	858
	3) शासकीय मोदामे (30/6/1996)	संख्या	21	955
	4) साठविण्याची क्षमता (जून 1996 अखेर)	मे. टन	39000	588281